

Litteratur

- Barr, Nicolas (2004). *The Economics of the Welfare State*, Oxford: Oxford University Press.
- Becker, Gary S. (1974). "A Theory of Social Interactions", *Journal of Political Economy*, Volume 82, No. 6, pp. 1063-1093.
- Becker, Gary S. (1975). "Altruism, Egoism, and Genetic Fitness: Economics and Sociology", *Journal of Economic Literature*, Volume 14, No. 3, pp. 817-826.
- Buchanan, James M. (1975). "The Samaritan's Dilemma", pp. 71-85 in E. Phelps (ed.), *Altruism, Morality and Economic Theory*, New York: Russel Sage.
- Dijkstra, Bouwe R. (2002). "Samaritan vs Rotten Kid. Another Look", *Nottingham University Discussion Papers in Economics*, No. 13/02.
- Hillman, Arye L. (2003). *Public Finance and Public Policy*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Kolm, Serge-Christophe (1983). "Altruism and Efficiency", *Ethics*, Volume 94, No. 1, pp. 18-65.
- North, Douglass C. (1993). "What Do We Mean By Rationality?", *Public Choice*, Volume 77, pp. 159-162.
- Olson, Mancur (1993). "Dictatorship, Democracy, and Development", *American Political Science Review*, Volume 87, No. 3, pp. 567-576.

Curt Sørensen

Forventningen om positiv særbehandling.

En kommentar til Jørgen Poulsens indlæg

I *Politica*, 37. årgang, nr. 3 får Jørgen Poulsen tildelt stor plads til at genfortælle sin disputats (som om det nedsatte bedømmelsesudvalg ikke har kunnet læse indenad) samt tage til genmæle mod såvel de officielle som de uofficielle opponenter til hans disputatsforsvar (som om han ikke havde haft lejlighed til det under sit forsvar). Dette er i sandhed noget helt nyt. Også på dette punkt har Poulsen åbenbart gjort krav på – og fået – en positiv særbehandling.

Politica's nyskabelse kunne dog faktisk blive en god ting, hvis man derved fremover fik åbnet op for fortløbende videnskabelige diskussioner. Dette er desværre ikke tilfældet her. Poulsens indlæg er lige så monologisk og arrogant nedladende, som afhandlingen er det. Enhver, der ikke umiddelbart kan se afhandlingens af ham selv postulerede genialitet, enhver der fremkommer med kritik, er i Poulsens optik total idiot: det officielle bedømmelsesudvalg, officielle og uofficielle opponenter, alle til hobe. En diskussion med et så kolossalt ego synes på forhånd håbløs. Jeg skal dog ikke desto mindre ganske kort kommentere den del af indlægget, der vedrører min opposition.

I sin tilbagevisning af min kritik af hans "fortolkningsstrategi", som han kalder det, fremfører Poulsen et længere citat fra Durkheims *Arbejdsdelingen* som belæg for sin opfattelse, at Durkheim skulle forklare sine solidaritetsformer ud fra venskabstyper (Poulsen, 2005: 350). Poulsen er så glad for sit nyfundne citat, at han helt overser, at det slutter (også i hans gengivelse) med følgende passage: "its [arbejdsdelingens] true function is to create between two or more people a feeling of solidarity". Ja, men det var jo lige netop det, jeg påpegede i min oppo-

sition: For Durkheim er det arbejdsdelingen, der skaber den nye solidaritetsform, ikke modsat, som hævdet af Poulsen!

Men Poulsen er så begejstret for det citat, han nu har fundet frem til, og som han tolker lige på tværs af Durkheim's egen konklusion sidst i citatet, at han arrogant afslutter diskussionen med et *Case closed*. Nej *Mind closed*, vil jeg svare tilbage. Sagen er langt fra slut. Den er knap nok begyndt, vi mangler hele argumentationen. I øvrigt: hvis citatet virkelig er så centralt, at det efter Poulsens opfattelse helt slutter enhver diskussion, hvorfor er det så ikke medtaget i disputatsen?

Poulsen overser endvidere, at Durkheim senere hen i samme værk udtrykkeligt og igen og igen præciserer, at det kollektive liv er primært i forhold til det individuelle liv: "Collective life is not born from individual life, but it is, on the contrary, the second which is born from the first" (Durkheim, 1964: 279). Samfundet er, siger Durkheim, en realitet over individerne og den bestemmende faktor i udviklingen: "society is itself, not the secondary condition, but the determining factor in progress" (Durkheim, 1964: 344), ja, Durkheim fortsætter endda med en for ham karakteristisk reifikation af samfundet: "It is a reality which is no more our work than the external world, and to which, consequently, we must submit in order to exist" (Durkheim, 1964: 344).

Det er utroligt, at Poulsen kan få vendt og drejet Durkheim, så han kommer til at fremstå som metodologisk individualist. Det er et resultat, som han kun kan komme til ved en meget selektiv læsning af Durkheim, og ved at han afstår fra en egentlig analyse og diskussion. Poulsen reflekterer ikke et øjeblik over den modsætning, der er mellem den tolkning, han giver det af ham anførte citat, og Durkheim's eksplicite udtalelser resten af værket igennem om sin opfattelse af forholdet mellem individ og samfund, ja, det er som om bogens generelle argumentationslinje slet ikke eksisterer for Poulsen. Det er i hvert fald ikke noget, han forholder sig til.

Man kan udvide kritikken: Poulsen abstraherer nemlig også fra Durkheims øvrige videnskabelige produktion. Jeg havde i min opposition anført en række citater fra Durkheims forfatterskab gennem årene, hvor han selv udtaler sig om sin opfattelse af forholdet individ-samfund, sin metodiske tilgang og sine grundbegreber. Poulsen går hverken i sin afhandling eller i sit indlæg i *Politica* ind i nogen som helst diskussion af disse centrale udtalelser hos Durkheim, han konfronterer dem ikke med sin egen tolkning, ej heller forsøger han at begrunde sin opfattelse gennem en nærmere argumentation. Sådan kan man virkelig ikke arbejde akademisk. Det er, som om Poulsen ikke *vil* forstå, hvad en videnskabelig argumentation og bevisførelse kræver, og hvilke krav man med rette må kunne stille til et videnskabeligt arbejde. Dette kommer også til udtryk i det hastværk og den overfladiskhed, han lægger for dagen. Hele Poulsens behandling af Durkheim fylder i alt blot ca. tre sider med sølle fire henvisninger, som bruges hver to gange.

Poulsens "tolkning" af Marx er, som jeg påviste det i min opposition, helt tilsvarende: formålsbestemte *ad hoc*-tolkninger uden nærmere argumentation og en forsvindende dokumentation. Der gøres intet som helst forsøg på at forholde sig til Marx' egne udtalelser om virkelighedsopfattelse og metode, og der er ingen diskussion af modstående opfattelser og tolkninger. Poulsen skøjter des-

uden frem og tilbage – alt efter behov – mellem helt forskellige Marx-tolkninger, hvis indbyrdes forhold han end ikke gør rede for. Igen er fremstillingen præget af hastværk og overfladiskhed.

Forstå mig ret: Poulsen må skam fortolke Durkheim og Marx, eller hvem det nu måtte være, som han vil, men han må, *som alle andre forskere*, argumentere for sin sag og fremlægge den fornødne dokumentation. Som det fremstår i disputatsen, fremfører Poulsen blot med stor selvfølelse og skråsikkerhed nogle postulater, *uden* nærmere argumentation og med en skandaløst utilstrækkelig dokumentation. Det er *den* ”fortolkningsstrategi”, jeg opponerede imod. Det kan ikke passe, at vi over for studenterne indskærper metodebevidsthed og videnskabelig omhyggelighed, vigtigheden af dokumentation, argumentation og bevisførelse, for så at droppe disse kriterier, når det gælder en disputats. Poulsen må virkelig finde sig i, at man bedømmer hans afhandling ud fra gængse faglige kriterier. Men det synes han tydeligvis selv, han skal være fritaget for. Det er, som om han her har forventet, som en selvfølge, en positiv særbehandling.

Litteratur

Durkheim, Emile (1893/1964). *The Division of Labor in Society*, New York: The Free Press.
Poulsen, Jørgen (2005). ”Den generelle teori om solidaritet med hug og parade”, *Politica*, 37. årgang, nr. 3, pp. 341-354.

Gorm Harste

Hvad er arbejdsdelingens, solidaritetens og videnskabens regler *sui generis* – en replik til Jørgen Poulsen

I videnskabelige debatter bliver det vanskeligt at fastholde sagen, hvis man indfører en såkaldt *ad hominen* argumentation og populært sagt går efter manden i stedet for bolden. Imidlertid er der også videnskabelige skrifter, der gennemfører en form for ”omvendt *ad hominen*” og forveksler forskningsprocessen, derunder forskerens habitus og troværdighed selv med et videnskabeligt resultat og dets gyldighed. Dermed lider den intersubjektive overførbarhed skade. Her skal der spilles bold.

En væsentlig del af Jørgen Poulsens afhandling *The General Theory of Solidarity* drejer sig om Émile Durkheims berømte teori om solidaritet: ”Durkheim’s theory is worth criticizing because, in spite of serious errors, he has outlined the path to follow in the general study of solidarity” (Poulsen, 2003: 122-123). Durkheim-udlægningen er altså vigtig, måske afgørende. Man må altså fastholde et kriterium om, at Poulsens udlægning af Durkheim må kunne stå for den prøve, det er at konfrontere udlægningen med den internationale Durkheim-forskning herunder også med Durkheims egne skrifter, med detaljer heri og sammenhængen i teorien. På den baggrund har Curt Sørensen og jeg betvivlet Poulsens udlægning (Sørensen, 2005; Harste, 2005). Lidt groft kan man sige, at CS følger